

הצמחת מנהיגות פנימית

קיבוצים רבים נוטים היום להעדיף איוש ממלאי תפקידים ב"אנשי מקצוע" שאינם חברי הקיבוץ ולעיתים אינם חברי קיבוץ כלל.

באופן תיאורטי להנהגה חיצונית, שאינה חיה ביומיום עם החברים, אמור להיות קל יותר להתעמת איתם ולהעמידם על מקומם במידת הצורך, לשרטט גבולות ולעמוד על קיומם. לא תמיד התיאוריה מתממשת.

למנהיג מקומי יתרונות רבים:

- הוא מחובר למקום, אכפת לו ממנו ברמה האישית, עתידו ימשיך להיות קשור לעתיד המקום.
- הוא מכיר טוב את רוח ושפת המקום, את החברים, רגישויות, חולשות וחזקות, הוא אינו זקוק ל"זמן לימוד" בנושא זה וסביר להניח שיפעל ברגישות ויצליח לרתום ולחבר יותר חברים לעשייה.
- הוא עסוק פחות בתוצאות הנראות לטווח הקצר ומשוחרר לקבל החלטות מכוונות לטווח הארוך שכן הסתם נכונות יותר למקום.

אם אין ברירה ולא נראית באופק דמות של מנהיג פנימי- יש להציב בפני ההנהלה החיצונית הנשכרת יעד מרכזי של הצמחת מנהיגות פנימית לקדנציה הבאה.

האם לא ניתן למצוא מנהיג מחברי הקיבוץ?

הקהילות הקיבוציות קטנות ומספר המנהיגים בעלי הניסיון המוכח בהן - קטן עד יותר.

שנים של ביקורת ושיפוט של המנהלים ע"י החברים, מרתיעות אנשים צעירים מ"לקפוץ למים". נושא נוסף המרתיע הוא פגיעה ברצף בניית הקריירה.

על זה יש להגיד כי תפקיד הנהגה בקיבוץ הוא תפקיד מעצים הגורם לאדם להפעיל יכולות שלא באו לידי ביטוי קודם, ולכן עם סיום התפקיד יכולותיו המוכחות בתחומים רבים יגדלו ואיתן האופק התעסוקתי שלו.

מהי אותה תכונה הנקראת מנהיגות?

מנהיגות היא תחושה פנימית של אדם הרואה כיוון לפעולה ומרגיש שהוא יכול להוביל אליו. קורה שאדם שטרם הוכיח תכונות מנהיגות, עובר תהליך פנימי של שינוי וצמיחה ומציע עצמו לתפקיד מרכזי. הוא חש ביכולות שהציבור טרם פגש.

על חברי הקיבוץ לייצר מרחב המאפשר לאנשים בלתי צפויים, צעירים ו/או "בלתי מנוסים", להתנסות בהובלה למעשה. עליהם ללמוד לתת הזדמנות אמיתית, ללא דעות קדומות ותוויות.

יש לייצר מדדי הצלחה ותחנות בדיקה, מדדים לביחינת מגמת השינוי במידת האמון שהציבור רוכש לאותו ממלא תפקיד, של איכות הדיאלוג שנוצר עם הציבור ועוד. אבל יש למצות את ההזדמנות.

אמר גיתה:

"המתייחס אל בני אדם כפי שהם, הופכם לגרועים משהם באמת;

המתייחס אליהם כפי שהם רוצים להיות, עוזר להם להגיע למה שהם מסוגלים להיות"

מי שיפתח מרחב של הזדמנויות לאנשים בלתי צפויים להוכיח עצמם - צפויות לו הפתעות טובות!

מאיה שפיר, רכזת המטה השיתופי בתנועות הקיבוציות